

Vibeke Houmøller Kristensens prædiken 13. søndag efter trinitatis

Taler

Vibeke Houmøller Kristensen
Præst

Dato

14. september 2025

Sted

Sankt Lukas Kirke, Aarhus

Omstændigheder**Prædikentekst:**

Lukasevangeliet kapitel 10, 23-37

- 1 Man kan ikke vælge sin samaritaner eller sin næste. Sådan skrev tidligere sognepræst Anne-Mette Gravgaard engang i en kronik. Hun skrev det som konklusion på sin egen historie om hvordan hun under et færdselsuheld hvor hun kom slemt til skade blev reddet af en meget kontroversiel plastikkirurg.
- 5 Han var persona non grata – altså en uønsket person – på Rigshospitalets plastikkirurgiske afdeling hvor hun senere blev behandlet. Men for hende blev han persona grata – for uden hans grænseoverskridende indsats i situationen havde hun ikke overlevet. Han blev hendes barmhjertige samaritaner.
- 10 Man kan ikke vælge sin samaritaner eller sin næste – det er et fantastisk udsagn og en tankevækkende kommentar til den måske mest kendte lignelse i Bibelen. Det var en lovkyndig, Jesus fortalte lignelsen til – dvs. datidens jurist. Han kendte helt sikkert den Gammeltestamentlige tekst vi hørte tidligere – en smuk lovtekst der opremser en masse regler for hvordan man skal behandle sin næste –
- 15 og som slutter med de så kendte ord: Du skal elske din næste som dig selv.

Det var nemlig ikke Jesus der formulerede næstekærlighedsbuddet selvom det ofte identificeres med kristendommen. Det var en del af det jødiske regelsæt. Og spørgsmålet er om Jesus ikke i en vis forstand gjorde op med

- 20 næstekærlighedsbuddet ved at fortælle historien om den barmhjertige samaritaner. For det er vel ikke utænkeligt at både præsten og tempeltjeneren i historien som begge gik forbi den overfaldne mand uden at hjælpe – at de faktisk overholdte forskrifterne for hvordan man agerer i en sådan situation – at de altså ikke gik forbi fordi de var ukærlige og uansvarlige men at de tværtimod
- 25 levede op til f.eks. regler om religiøs renhed som havde betydning for deres forhold til deres næste.

Den der til gengæld overtrådte alle regler var samaritaneren. Samaritanerne var i konflikt med jøderne og det var imod alle forskrifter at hjælpe nogen fra det andet folk. Hvilket chok det har været for den jødiske mand at se op på sin redningsmand og opdage at han var en fjende som det var ulovligt at have omgang med. Men samaritaneren var ligeglad med reglerne – han handlede instinktivt uanset hvad loven bød ham at gøre.

Man kan ikke vælge sin samaritaner eller sin næste. Når Jesus fortalte en historie om to der fulgte regelsættet og én der ikke gjorde og han så pegede på den sidste som eksempel til efterfølgelse så var det måske for at tage livtag med næstekærlighedsbuddet. For kan kærlighed gøres til jura – kan der sættes regler op for hvordan vi skal elske – hvem vi skal elske – hvornår vi skal elske – hvem vi skal elskes af?

For den lovkyndige var kærligheden noget der kunne lovgives om og derfor bad han om klare regler for opfyldelsen af næstekærlighedsbuddet. Og det er vel i bund og grund også det der sker når vi både politisk og religiøst diskuterer hvordan næstekærligheden skal se ud – i flygtninge- og integrationsdebatten – i forhold til de konflikter der hærger verden for øjeblikket – i diakonale og sociale spørgsmål. Indimellem går bølgerne højt med megen mudderkastning til følge. For hvem skal vi hjælpe – hvem er vi forpligtet overfor – og hvad skal vi gøre helt konkret?

Og måske er det netop uenigheden der afslører umuligheden i at regelrette kærligheden. For regler og love er aldrig individuelle – de må nødvendigvis være kollektive og bliver derfor også nemt firkantede og unuancerede – for ellers er de umulige at håndtere. Men kærligheden kan aldrig være firkantet – den er bevægelig og kan ikke sættes bag lås og slå og den vil altid være individuel og derfor fyldt med forskellige nuancer afhængig af den konkrete situation. Kærligheden er en relation mellem mennesker og ikke en tekst i en lovebog. Derfor vil den ind imellem sprænge alle rammer – også de juridiske rammer som i samaritanerens tilfælde.

Måske var det dét Jesus forsøgte at åbne den lovkyndiges øjne for. Der gives ikke nogen anvisning på hvordan man skal elske og hvem man skal elske – kærligheden finder sine veje og vildveje uanset regler og normer og dér hvor det sker folder livet sig ud også selvom det trodser alle forventninger og forsikringer.

Vi kan ikke vælge vores samaritaner eller næste – vores konstante bestræbelse må være at hengive os til den kærlighed der vækkes i os eller rækkes os uanset hvor ubekvemt og uventet og uforståelig den er.

- 70 Det betyder ikke at vi ikke skal lovgive for at sikre gode levevilkår for os alle. For vore synders skyld så og sige er vi nødt til at have love og regler der beskytter os imod de destruktive sider vi har i os. Og vi er også hele tiden nødt til at diskutere menneskesyn og konsekvenserne af det. Men vi kan aldrig bruge næstekærlighed som entydig begrundelse for vores standpunkter eller regelsæt. For kærligheden
- 75 kan ikke sættes på formel uanset hvor kloge og ansvarlige vi synes vi er. Kærligheden skal udleves i den enkelte situation og der hvor det sker er Gud.

- Måske var det netop derfor at Jesus sagde: Salige er de øjne, som ser det I ser. For hvad var det folk så – i Jesus der bøjede sig ned til et barn – i Jesus der rørte ved
- 80 en smittefarlig – i Jesus der spiste sammen med det dårlige selskab – i Jesus der talte ondskaben og magtmisbruget imod – i Jesus der rakte ud til både forræder og fornægter – i Jesus der bad om tilgivelse for alle dem der havde forbrudt sig mod livet?

- 85 De så en kærlighed der sprængte alle grænser – en kærlighed der satte det enkelte menneske over alle regler og normer – en kærlighed der ikke kunne regnes ud eller sættes i system men som flød ud til alle sider. I den kærlighed så de Gud – en Gud der elsker sine mennesker betingelsesløst. Og det er vejen til salighed – for det giver håb om tilgivelse når så meget man vil mislykkes – det giver tillid til
- 90 at være elsket også når man ikke føler sig elskelig – det giver forhåbning om muligheder selv når døre bliver lukket og alt synes umuligt. Det kalder på viljen til at gøre sig umage og anstrenge sig for medmenneskeligheden i verden. Amen.

Kilde

- 95 Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

- 100 13. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/vibeke-houmoller-kristensens-praediken-13-sondag-efter-trinitatis>